

DYNAMISCH IN ALLE OPZICHTEN

VOLENDAM DE MUSICAL

Volendam de Musical (een productie van De Graaf & Cornelissen Producties) blijkt een succesformule te bevatten. Lovende recensies, extra voorstellingen en ook achter de schermen een geoliede machine, zo blijkt tijdens een bezoek op de set in de Arnhemse Schouwburg. "Vijftig minuten na de voorstelling zit alles alweer in de trailer."

Fotografie: Roy Beusker

De sfeer onder de crew van Volendam de Musical is een paar uur voor aanvang van de voorstelling meer dan ontspannen. Niet gek, wat de groep toert al enkele jaren in nagenoeg dezelfde samenstelling en kan met elkaar lezen en schrijven. Bovendien is de set slim bedacht, zodat opbouwen en afbreken soepel verloopt, zo blijkt in een gesprek met Tobias Lalkens (bij afwezigheid van Hoofd Techniek Leyn Hinrichs

vandaag de Eerste Man), Niek Vos (licht) en Jan van Dijk (geluid). "Op een dag als vandaag beginnen we om 13.15 uur met het lossen van de trailer. Binnen drie uur hebben we de grove bouw staan. Daarna hebben we een uurtje om te stellen, vervolgens gaan we corrigeren en tussen half vijf en vijf uur zijn we klaar", vertelt belichter Niek Vos. Tobias Lalkens vult aan: "We hebben een snelle bouw en een nog veel snellere breek. We hebben een volle trailer, maar die gaat na afloop echt in een recordtempo weer vol. De recordtijd bedraagt 45 minuten. Zo snel mogelijk, zo goed mogelijk breken en laden, dat is echt een mooi gezicht." Volgens Jan van Dijk (die de plek achter de geluidstafel heeft overgenomen van Joep Lamers, die met een andere tour mee is) begint dat overigens al bij de bouw: "Als je daarbij niet oplet waar je de kisten en spullen laat, dan kom je jezelf bij de breek tegen."

Machine

De ploeg rond Volendam de Musical is inmiddels een geoliede machine, vertelt Tobias Lalkens: "Zelf ben ik mede verantwoordelijk

voor het decor en leid ik de samenwerking tussen licht, geluid en decor in goede banen, maar omdat iedereen inmiddels weet wat er van hem verwacht wordt, is dat nauwelijks nodig." Zelf was Lalkens samen met Hoofd Techniek Leyn Hinrichs al vroeg betrokken bij de productie van Volendam de Musical. "Ontwerper Arno Bremers kwam met een plan en ik ben toen met Leyn gaan kijken hoe we dat technisch realiseerbaar konden maken. Wij gaven vervolgens de informatie door aan de mensen van Smids en Hooijboer, die het decor uiteindelijk hebben gemaakt. Met hen werken we al jaren samen. Zij nemen zelf initiatief, maar weten ook dat het voor ons makkelijk moet zijn. In de laatste twee weken dat daar gebouwd wordt, zitten wij er bovenop en zijn we regelmatig bij de bouw aanwezig. Dat werkt echt fijn. Het is grotendeels in je eigen tijd, maar als je daar uiteindelijk elke dag een uur mee bespaart bij het bouwen en breken, dan verdien je dat ruimschoots terug."

Handigheid

Decortechnisch gezien gebeurt er niet zo

heel veel in Volendam de Musical. Lalkens: "Het decor is in de hele voorstelling vrijwel hetzelfde. In de tweede akte komt er wel het reuzenrad bij als eyecatcher. Daar zit veel LED in verwerkt. Dat er weinig gebeurt qua decor en changementen betekent overigens niet dat je iets mist. Soms is het gewoon niet nodig en bovendien wordt er wel heel veel gedaan met licht." De echte slimmigheidjes in het decor zitten 'm vooral in de handigheid. Lalkens: "Het moet vooral goed reisbaar zijn. Alles wat je achter de 'kade' ziet, klappen we straks om. We zetten er andere decorstukken in en rijden het zo de trailer in. Voor de prakken hebben we hondjes gemaakt. We zetten ze rechtop,

hondjes eronder en rijden maar. Omdat we er vooraf elke dag bij geweest zijn, kunnen we over zulke dingen dan al meedenken."

LED

Ook Niek Vos was al vroeg bij de productie betrokken: "Coen van der Hoeven maakte het lichtontwerp en ik ben dat vervolgens technisch gaan uitwerken. De basis van het licht is bij deze productie niet zo ingewikkeld, maar de LED-verlichting die er in zit maakt het allemaal wat complexer. In het decor zitten LED-strips verwerkt en in het reuzenrad zit meer dan 100 meter RGB-LED, dat per puntje aan te sturen is. Het is helemaal

LICHTSET

1 x Road Hog lichttafel
60 dimmerkanalen
Bewegend licht: 7 Mac 700 Spots +
6 Mac 700 Washes
Conventioneel licht: 18 par 64 Med met scrollers
18 profielen S4 50 graden met scrollers
12 horizonbakken van 2 meter breed 3 ch
Beamlight volgsport (1000W, in brug)
108 meter LED (20 meter LED-strips, rest is RGB-LED in reuzenrad, per puntje aan te sturen)
4 Par 64 vloerparren short nose
Licht van het huis

Hoofd techniek: Leyn Hinrichs
Chauffeur en inspeciënt: Tobias Lalkens
Inspeciënt: Mark Vissers
Licht: Niek Vos
Licht: Wouter Wassenaar
Volgsport: Niels Hulsdouw
Geluid: Joep Lamers (nu Jan van Dijk)
Geluid: Martijn Verheul
Geluid: Robbin Stalma
Decorontwerp: Arno Bremers
Lichtontwerp: Coen van der Hoeven
Geluidsontwerp: Gijs Kater / Igor Milosavljevic

geprogrammeerd met de computer en die krijgt weer zijn cues van de lichttafel. Je kreeg anders teveel lijnen met alleen maar LED, dat viel in dit geval niet te combineren. Het voegt echt wat toe aan de show, maakt te plaatjes wat dieper, geeft het meer smoel en maakt het ook speelser.”

Winstpunt

Geluidsman Jan van Dijk is op het moment van spreken pas een maand betrokken bij de productie: “Ik ben dus ingestapt in een bestaand ontwerp en nu is het vooral reproduceren. We

hebben een band van vier muzikanten zitten, dus er zijn wat toeters en bellen die extern via harddisk ingestart worden om de boel net eventjes meer cachet te geven. Het verhaal speelt zich af op een kermis en dus zit er soms behoorlijk carnavaleske muziek onder. Ook de Volendamse muziek heeft kenmerken die je pas mist als ze er niet zijn. De dwarsfluit die in het nummer Mon Amour zit bijvoorbeeld. Die laten we dan vanaf harddisk meelopen, omdat de muzikanten hun handen al vol hebben aan de andere instrumenten.” Van Dijk vindt het prettig werken bij deze productie: “We hebben bij-

DE BIJDRAGE VAN KATER AUDIO

Kater Audio is totaalleverancier van het geluidssysteem van Volendam de Musical, maar nam ook het geluidsontwerp op zich. “Ik ben bij de productie betrokken geraakt toen we nog met een andere productie bezig waren”, vertelt Gijs Kater. “Voor zo’n beetje alle producties van Ruud de Graaf maak ik de geluidsplannen en dat was nu niet anders. Voor mij is het een prettige manier van werken, omdat ik er nu al in het prilste begin bijgehaald wordt. Op die manier kun je van meet af aan meedenken en wordt het al snel duidelijk welke kant het op moet gaan.” Zelf was Gijs Kater met name in het voortraject bij deze productie betrokken. “Ik heb veel nagedacht over het ideale systeem, maar kon in verband met een andere productie maar 3 van de 21 dagen bij de uiteindelijke opstart aanwezig zijn. Vanaf dat moment heeft Igor Milosavljevic de taken overgenomen.” Het geluidsplan is volgens Gijs Kater niet bijzonder ingewikkeld in dit geval, maar wel zeer dynamisch: “Dat is ook precies wat je wilt en wat het werken in theaters leuk maakt. Jonge mensen zijn tegenwoordig helemaal gewend aan MP3 en kennen die dynamiek niet meer. Ik vind het mooi dat je dat in het theater nog wel kunt doen. Wat bij deze productie nog de meeste aandacht vergde was het technisch matchen van de muziek met de steunpartijtjes die vanaf de harddisk meespelen.” Verder is er vooral ook nagedacht over het reisbaar maken van het geheel: “Daarbij is de DiGiCo SD9 ook handig. We hebben verder geen systeempromessing, alles gaat vanuit de tafel. Dat maakt het inderdaad weer reisbaarder.”

GELUIDSSET:

- 1 DiGiCo SD9
- 13 EW550 Sennheiser zender/ontvangers.
- Uitgerust met Countryman Isomax E6 Acoustic Line TSM geluidssysteem
- 8 toppen
- 2 x 1502 subweergevers
- In de band worden TS mini’s gebruikt i.p.v. Avion.
- De klassiek geschoolde muzikanten vinden de openheid daarvan prettiger. Het zijn 8” monitortjes die heel dichtbij geplaatst worden.
- Op toneel: 4 x 10” kastjes, waarvan 2 gevlogen.
- De cast wil zo min mogelijk stemmen op de monitor en zo veel mogelijk instrumenten.

FOCUS

Focus Amsterdam levert de verlichting voor de tour. "De samenwerking met De Graaf & Cornelissen is altijd prettig, mede door de kundige teams die ze voor iedere productie weten samen te stellen. De set werd in het magazijn van Focus geprepareerd. Praktisch, aangezien alle materialen in ons magazijn voorhanden zijn. Op basis van het lichtontwerp van Coen van der Hoeven moesten Niek Vos en Mike van Sloten (Focus) de uitdaging aangaan om de set zo compact mogelijk te houden." Mike van Sloten: "We hebben een Alcons rack aangewend om ondermeer de scrollervoedingen en splitters mobiel te maken. Door dit soort oplossingen worden de bouw- en breektijden korter, waardoor er meer rust is op de vloer." Verder is het merendeel van alle armaturen door de crew voorbekabeld, wat ook weer tijd scheelt op locatie. Verrassend aan het ontwerp is dat ook deze theatertour gebruik maakt van Martin armaturen. Een merk dat zich de afgelopen jaren goed heeft geprofileerd in de theaterwereld.

Afwisseling

Volendam de Musical staat in de meest uiteenlopende theaters. "We gaan van de kleinste tot de grootste bakken van Nederland", vertelt Niek Vos. "In sommige theaters waar we staan is het zijtoneel net zo groot als het toneel in een ander theater. We kunnen de set overal wel kwijt, want daar is het ook op gemaakt, maar het is in de grote bakken wel het mooist." Jan van Dijk vindt de afwisseling heerlijk: "Ik zou er heel chagrijnig van worden om elke dag in hetzelfde theater te moeten staan. Het geeft er meer jeu aan en je past je routine er op aan. Bovendien hebben we te maken met een ploeg die perfect op elkaar ingespeeld is. Het is een mix van jong en heel ervaren. Iemand als Leyn Hinrichs heeft heel veel ervaring, die man ademt echt theater. Het is een leuke, hardwerkende groep. Mensen die al langer op reis zijn en die weten wat ze kunnen verwachten. We vullen elkaar aan en hebben een hoop lol met elkaar. Dat zie je terug in de manier van werken en dat werkt weer door in de voorstellingen. Ideaal dus."

voorbeeld dubbele stageracks. Eentje staat er bij de zenders en er loopt dus een ethernetkabel van de zaal naar de zenders toe. Ook gaat er zo'n kabel van de zaal naar het stagerack dat direct bij de band staat. Dat is alles en dat is echt een winstpunt."

Herkenning

Heel opvallende dingen zijn er bij de productie niet op het gebied van geluid, vertelt Van Dijk: "We hebben een kast van tien zenders, een aantal spares en een bandje van vier muzikanten. Het opvallendste is dat je iets moet reproduceren dat iedereen kent. Dat bekende geluid probeer je te benaderen. Je haalt de herkenbaarheid van de muziek naar voren in overleg met de dirigent. Je probeert een balans te vinden, want het draait toch om de herkenning van de stukken. Hoe ze dan

geïmplementeerd zijn in de show, dat vind ik grappig. Het plaatje gaat qua geluid van heel intiem tot 'gas erop'. Dat is de essentie ook. Het is heel dynamisch en dat is wel zo leuk. Bij sommige speelscènes zitten de acteurs behoorlijk op elkaar. Voor mij is dat intensief, omdat je het stuk behoorlijk goed moet kennen om te weten welke microfoon je dan open moet zetten. Dat maakt het uitdagend om elke keer die scènes weer tot een goed einde te brengen. Soms heel intiem en soms is het knallen. Als het feest is, dan is het ook écht feest en dat geldt evengoed voor het licht." Niek Vos beaamt het: "Ook bij ons gaat het van subtiel naar heel groots en ordinair. Coen van der Hoeven heeft daar een mooie balans in gevonden, die contrasten zijn heel mooi. Wat dat betreft is er ook op lichtgebied heel wat dynamiek."